

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 6 (787–788)

2017 m. kovo 18 d.
Kaina 0,65 euro cento
Išėina šeštadieniais

SEIMUI IR VYRIAUSYBEI – nauji uždaviniai

„SUJUNKITE MUS SU LIETUVA“ – tokį prašymą šalies valdžiai kovo 9 d. pikete prie Seimo išsakė rusniškiai, vildamiesi, kad pagaliau šalies valdžia suras reikalingų lėšų per žiemos ir pavasario potvynius užliejamam vienintelio kelio į Rusnę ruožui sutvarkyti. „Žmonės pavargo nuo pažadų. Praeina rinkimai, ir vėl pradėdame viską iš naujo, – sakė Rusnės seniūnė Dalia Drobniėnė **18 p.**

Romo Gurklio nuotr.

LIETUVA NUO A IKI Z

Raseinių kraštas – modernus Rytų ir Vidurio Europos piligrimystės centras _____ 4–5 p.

MERŲ SUSITIKIMAI SU MINISTRAIS _____ 6–7 p.

MŪSŲ MOTERYS _____ 16–17 p.

PIRMĄ KARTĄ NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENĄ MINĖJO KETURIŲ RYTŲ LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ATSTOVAI _____ 20–21 p.

KOKIE BUS METAI IKI ŠIMTMEČIO? ANTANO ANSKAIČIO ŽVILGSNIS _____ 23 p.

RASEINIŲ KRAŠTAS –

MODERNUS RYTŲ IR VIDURIO EUROPOS PILIGRIMYSTĖS CENTRAS

Raseinių rajonas plyti beveik pačiame Lietuvos centre. Raseinių ir Ariogalos miestus kerta senasis Žemaičių plentas, o išilgai rajono besidriekiančia automagistrale Vilnius–Kaunas–Klaipėda kasdien praskrieja tūkstančiai automobilių. Raseinių miesto – istorinės Žemaičių sostinės didybę byloja centrinėje Raseinių miesto aikštėje stūkstantis Nepriklausomybės simbolis – paminklas „Žemaitis“, vaizdingais slėniais vingiuoja Maironio apdainuotoji Dubysa, kurios pašonėje ir paties tautos dainiaus tėviškė. Apie krašto praeitį šnabžda miškai ir piliakalniai, o šventais stebuklais ir Šilinių atlaidais garšėjantis Šiluvos miestelis kasmet sutraukia minias tikinčiųjų iš viso pasaulio...

Esame turtingi savo istorija, kultūros paveldu, didžiuojamės darbščiais krašto žmonėmis, kurie kryptingai dirba, kad rajono vizija pamažu virstų realybe.

2016-ieji Raseinių rajono savivaldybei buvo neramūs metai: įvyko rajono valdžios perversmas, buvo bandoma iš pareigų atstatydinti tiesiogiai išrinktą merą, užsitęsė teismų maratonas ir rajonas beveik metus tvyrojo nežinomybėje. Tačiau 2017-ieji pasiūlyti su naujais lūkesčiais, planais ir vizijomis, kuriais dalijasi Raseinių rajono savivaldybės vadovai.

Meris ALGIRDAS GRICIUS

2016-ieji, ko gero, buvo patys sudėtingiausi ir labai įtempti metai, pareikalavę tiek dalykinės patirties, tiek bendravimo įgūdžių. Su naujais iššūkiais teko susidurti, kai susiformavusi nauja savivaldybės tarybos valdančioji dauguma inicijavo mano, kaip mero, įgaliojimų netekimo procedūras. Bandymų susitarti neužteko, ir nesutarimus teko spręsti per teismus, kurie užsitęsė, bet baigėsi sėkmingai – 2016 metų pabaigoje paaiškėjo, kad teismų sprendimai palankūs tiek man, kaip merui, tiek mano komandos žmonėms. Pavyko suburti naują valdančiąją daugumą, ir naujus 2017-uosius metus sutikome optimistiškai žvelgdami į priekį ir pasiruošę įgyvendinti visus rajonui keliamus uždavinius.

Nepaisant sudėtingos situacijos pernai savivaldybės tarybos darbas vyko gana sklandžiai ir buvo priimami reikalingi sprendimai. Nesutriko ir savivaldybės institucijų veikla. Rajone vyko kasdieniniai darbai. Kiekvienoje seniūnijoje buvo išasfaltuota bent po vieną gatvę, remonto darbai vyko švietimo, socialinėse, sveikatos priežiūros įstaigose. Didžiulis praėjusių metų pasiekimas – parengti dokumentų paketai stambiems projektams įgyvendinti. Šiomet pradėdame konkrečius, rimtus darbus gyventojams svarbiose viešosiose erdvėse. Bus tvarkoma Raseinių miesto pagrindinė Vilniaus gatvė, Nepriklausomybės gynėjų aikštė, pernai atidarytos naujos autobusų stoties prieigos, V. Kudirkos kvartalas ir kt. Dideli pokyčiai laukia ne tik Raseinių, bet ir Ariogalos miesto, kur bus suremontuoti Kultūros namai, įrengta aikštė priešais seniūniją – Ariogalos miestas tikrai pasikeis, ir jo centras įgaus patrauklų vaizdą.

Regiono plėtros taryba jau įvertino nemažą dalį projektų, kurie bus įgyvendinti įvairiose rajono

vietovėse. Per ateinančius dvejus metus teigiamų pokyčių sulauks dauguma didesnių ar mažesnių miestelių, gyvenviečių. Bus tvarkomos jų viešosios erdvės ir gražės gyvenamoji aplinka, gerės gyvenimo kokybė.

Rajone šiemet išsiplės asfaltuotų kelių tinklas. Bus asfaltuojami Pramedžnavos–Girkalnio, Ariogalos–Paliepių keliai. Pagaliau palei Dubysą bus išasfaltuotas kelias Kušeliškė–Lyduvėnai, ir tiek rajono gyventojai, tiek miesto svečiai galės patogiai nuvažiuoti ir aplankyti vieną įspūdingiausių mūsų rajono turistinių objektų – Lyduvėnų tiltą.

Labai džiaugiuosi mūsų rajono kaimų bendruomenių vykdomais projektais. Pernai daugiau nei 40-iai kaimų bendruomenių projektų skirtas Žemės ūkio ministerijos arba Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos finansavimas. Kad mūsų rajono kaimų bendruomenės – vienos aktyviausių ir pažangiausių Lietuvoje, įrodė 2016 m. laimėtas apdovanojimas – Auksinė kriūlė „Už kaimo bendruomenių verslumo skatinimą“, kurią įsteigė Žemės ūkio ministerija.

**Mero pavaduotoja
GITANA RAŠIMIENĖ**

Pernai Raseinių rajono savivaldybėje daug dėmesio buvo skiriama socialinėms reikmėms ir socialiai jautriausių visuomenės grupių gerovei. Kiekvienais metais būdavo pritaikomi 1–2 būstai neįgaliesiems, o 2016 metais skirta daugiau lėšų ir neįgaliesiems pritaikyti net penki būstai.

2016 metais labiau pasirūpinta vaikų užimtumu. Raseinių mieste veikiantis Vaikų dienų užimtumo centras įsteigė padalinį Ariogaloje, skirtas finansavimas net septynioms rajono nevyriausybiniams organizacijoms, kurių veikla susijusi su vaikų užimtumu.

Savivaldybė 2016–2019 metais įgyvendina Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos finansuojamą Kompleksiškai teikiamų paslaugų šeimai projektą, kuriame kaip partnerės dalyvauja penkios miesto ir kaimiškų vietovių nevyriausybinių organizacijų, teikiančių kokybiškas paslaugas šeimai krizinėse situacijose, padėsiančių tobulinti pozityvios tėvystės įgūdžius ir kt.

Pernai mūsų rajone ugdymo įstaigoms finansuoti pradėta taikyti klasės krepšelio metodika pasiteisino. Ugdymo lėšos skaičiuojamos ir skiriamos klasei, o kitoms mokymo reikmėms, pavyzdžiui, mokymo priemonėms, – kiekvienam mokiniui. Nauja metodika tinka tik vidutinio dydžio savivaldybės mokykloms, o itin mažose ir labai didelėse ugdymo įstaigose pasiteisina tik iš dalies. Įvertinus tai, kad savivaldybei yra naudingesnis klasės krepšelio finansavimo modelis, eksperimentas bus tęsiamas ir 2017 metais.

Rajone sudarytos sąlygos ugdytis didelių ir labai didelių specialiųjų poreikių mokiniams, kurie lanko Raseinių specialiąją mokyklą arba ugdomi bendrojo ugdymo mokyklose bendrosiose klasėse. Vaikai meninius gebėjimus vysto lankydamiesi Raseinių meno mokyklą ir pasiekia aukštą rezultatų respublikiniuose ir tarptautiniuose konkursuose. Turiningas ir įvairiapusis rajono gyventojų sportinis gyvenimas. Rajone veikia 30 sporto klubų, veikia Raseinių kūno kultūros ir sporto centras, iš

kurių išugdyti 16 sportininkų yra Lietuvos rinktinė nariai arba kandidatai. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo rūpinasi Raseinių rajono švietimo centras, rajono senjorai noriai lanko Trečiojo amžiaus universitetą.

Savivaldybėje sėkmingai įgyvendinama ikimokyklinio ugdymo paslaugų plėtra. Operatyviai buvo sureaguota į tėvėlių prašymus įsteigti naujų darželinukų grupių arba pailginti darbo laiką jau esančiose. 2016 metais rajono miestų ir kaimiškų vietovių ugdymo įstaigose įsteigtos septynios pailgintos darbo dienos ikimokyklinio arba priešmokyklinio ugdymo grupės. Taigi sąlygos ir galimybės ugdytis vaikams pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas kasmet gerėja.

Kryptingai plėtojama kultūrinė veikla, puoselėjamos krašto tradicijos ir regiono etninė kultūra. Siekiant įvertinti darbuotojų profesinį pasirengimą ir patirtį, sudaryti prielaidas darbuotojui gauti atlyginimą, atitinkantį jo kvalifikaciją ir darbo sudėtingumą, nuo 2014 metų vykdoma Raseinių rajono kultūros centro kultūros ir meno darbuotojų atestacija.

**Administracijos direktorius
REMIGIJUS AČAS**

Kas domisi Raseiniais, turbūt girdėjo, kad praėję metai mūsų savivaldybei buvo audringi. Net du kartus administraciniai teismai nagrinėjo mero „nuvertimo“ bylas, savivaldybės taryba dirbo neturėdama daugumos, darbo be vicemerės, be administracijos direktoriaus. Todėl bent kiek išmanančiam savivaldą žmogui, „vaizdelis“ susidaro nekoks.

Man pradėjus eiti šias pareigas lapkričio antroje pusėje padėtis savivaldybėje buvo sudėtinga. Kai visos Lietuvos savivaldybės rengėsi antram struktūrinių fondų panaudojimo etapui, mūsų savivaldybėje visus metus vyravo nežinia, bevaldystė, politinė sumaištis. Todėl suprantama, kad uždelstu, vėluojančių darbų buvo daug. Negalėjusi pasigirti, kad jau viską sutvarkėme. Padėtis pagerėjo, bet buvusių įvykių pasekmes jausime dar ne vienus metus. Artimiausių planų yra daug, todėl

išskirti kurį nors vieną kaip svarbiausią būtų neteisinga. Likviduojame atsilikimą ir, žinoma, planuojame naujus darbus.

Daug laiko dabar skiriame seniūnijų pertvarkai į savarankiškas biudžetines įstaigas. Tai naujas savivaldos etapas, tačiau esu įsitikinęs, kad jis pavėluotas ir taisoma klaidinga seniūnijų reforma, kuri buvo atlikta prieš bemaž 25 metus. Žmonės po šio sprendimo prarado pasitikėjimą savivalda, nusivylė seniūnijų neveiklumu ir nesugebėjimu tinkamai spręsti gyventojams rūpimas problemas.

**Administracijos direktoriaus pavaduotojas
DARIUS ULICKAS**

Stengiamės dirbti kaip komanda, ir mums neblogai sekasi. Sprendimus priimame pasitarę ir gerai apsvaistę visas teigiamas ir neigiamas pasekmes – stengiamės išvengti klaidų.

Praėjusių metų pabaigoje savivaldybėje pasibaigė bevaldystė, susiformavo nauja tarybos valdančioji dauguma ir pagaliau administracijos darbuotojai, įstaigų ir įmonių vadovai pradėjo konstruktyviai dirbti. Šiuo metu stengiamės pavyti prarastą laiką, kurį sukėlė rajono politinė sumaištis, stengiamės įgyvendinti uždelstus projektus, optimistiškai žvelgdami į ateitį, planuojame naujus darbus.

Iki šios savivaldybės tarybos kadencijos pabaigos liko apie dvejus metus, o darbų yra begalės. 2014–2020 m. ES finansavimo programa įsibėgėja, ir reikia padaryti tai, kas buvo užsibrėžta: tai ir pagrindinių Raseinių miesto gatvių ir viešųjų erdvių infrastruktūros atnaujinimas, ir Raseinių bei Ariogalos miestų turgaviečių kapitalinis remontas, ir vandentiekio bei nuotekų tinklų projekto įgyvendinimas rajono miesteliuose ir gyvenvietėse, ir kelių asfaltavimas...

Žvelgdami į perspektyvą ir tikėdamiesi ES bei valstybės finansavimo, planuojame pasistatyti sporto kompleksą su baseinu, tvarkyti Kryžių kelią į Šiluvą ir kitus mūsų rajonui svarbius objektus. Stengiamės viską padaryti, kad turintis gražią istoriją šis vidurio Lietuvos kraštas kurtų ir gražią ateitį ateinančioms kartoms.

NAUJI IŠŠŪKIAI SAVIVALDOJE REIKALAUJA GILESNIŲ ŽINIŲ

„Gyvename laikais, kai vyksta labai daug pokyčių. Tačiau juos daro ne struktūros, o žmonės, todėl svarbu gilinti žinias ir būti pasirengus iššūkiams“, – kalbėjo Kauno rajono meras Valerijus Makūnas Švietimo centro vadovams, kitiems atsakingiems savivaldybės darbuotojams.

Viena svarbiausių savivaldos darbuotojų švietimo krypčių – supažindinti su Seimo ir Vyriausybės priimamais teisės aktais, nes jais tenka vadovautis kasdieniame darbe. Prieš kurį laiką Vytauto Didžiojo universiteto profesorius Algis Krupavičius savivaldybės padalinių vadovams pristatė naująją Vyriausybės programą.

Artimiausioje ateityje bus nagrinėjamas Darbo kodekso taikymas praktikoje. Savivaldybės tarybos nariams parengtas planuojamų seminarų sąrašas.

Kauno rajone daug dėmesio skiriama neformaliajam suaugusiųjų švietimui. Jau penktus metus sėkmingai veikia Trečiojo amžiaus universitetas, kurio studentų gretos kasmet auga.

Švietimo centro direktorė Laima Ruzgienė pabrėžė, kad savivaldybės darbuotojus ypač svarbu šviesti etikos, kibernetinio saugumo, korupcijos prevencijos klausimais.

V. Makūnas tvirtino, kad svarbu pasiruošti ir kitiems iššūkiams. Didžiąją problemą – visuomenėje plintantis smurtas ir patyčios. Kauno rajono savivaldybė viena pirmųjų šalyje ėmėsi kompleksinių priemonių sprendžiant vaikų globos ir įvaikinimo problemas. Vyksta mokymai būsimiesiems globėjams, kuriami vaikų dienos centrai, aktyviai bendradarbiaujama su policija, prokuratūra, Probacijos tarnyba. Vis dėlto meras pastebėjo, kad kai kuriose savivaldos grandyse atsiveria vadybos spragos, ne visi įstaigų ir padalinių vadovai geba komunikuoti, kolektyvuose atsiranda įtampų ir net rimtų krizių. Pavyzdys – Raudondvario vaikų

darželis „Riešutėlis“, kurio direktorė nesugebėjo tinkamai bendrauti ir su tėvais, ir su kolektyvu, dėl ko kilo protestų banga ir teko sudaryti komisiją situacijai iširti. „Nenormalu, kai visa bendruomenė tampa vieno asmens įkaite“, – pabrėžė V. Makūnas.

Tarybos sekretoriato vyr. specialistas Antanas Bagdonas siūlė skirti daugiau dėmesio psichologinio mikroklimato kolektyvuose tyrimams, rengti seminarus, skirtus smurto prevencijai, šeimos stiprinimui ir saugios mokyklos kūrimui.

Positarimo dalyviai taip pat sutarė glaudžiau bendradarbiauti su universitetais ir geriau panaudoti turimas erdves – ne tik Švietimo centro patalpas, bet ir Raudondvario pilį, Menų inkubatorių, Turizmo ir verslo informacijos centrą.

SUSITIKIMAS SU ŽEMĖS ŪKIO MINISTRU

AUŠRINĖ DUBAUSKIENĖ

Šiaulių rajono savivaldybėje įvyko rajono žemdirbių susitikimas su žemės ūkio ministru Broniumi Markausku. Susitikime dalyvavo Seimo pirmininko pirmoji pavaduotoja Rima Baškienė, Seimo nariai, rajono savivaldybės vadovai ir kiti.

Šiaulių rajono meras Antanas Bezaras (**viduryje**) ir Žemės ūkio skyriaus vedėja Emilija Rimeikienė trumpai pristatė Šiaulių rajono žemės ūkio kryptis ir pagrindinius statistinius rodiklius. Vyraujanti žemdirbystės šaka rajone – augalininkystė.

Ministras B. Markauskas pasidžiaugė gausiu susirinkusiųjų būriu ir

paminėjo, kad jo susitikimų tikslas – ne tik pristatyti savo, kaip ministro, darbo perspektyvas, bet ir pasitarti su žemdirbiais dėl priemonių ir būdų, kuriais norima siekti geresnių rezultatų. Pasak ministro, Lietuva yra ne vienintelė šalis, kurioje bloga gyvulininkystės padėtis, ypač pieno ūkių. Netgi Danijoje bankrutuoja ūkininkai, dirbantys pieno sektoriuje. Labai didelė pasaulinė konkurencija, o vidinių rezervų žaliavai perdirbti yra nemažai. Pramonės pajėgumai yra didesni, nei šiuo metu pagaminama produkcijos. Pasidairius aplinkui mūsų kaimynės Ukraina ir Rusija – labai stiprios konkurentės, turint omenyje aukštus jų žemių našumo balus ir siekjį pritraukti investicijų į savo šalis. Ministro teigimu, spartus augalininkystės vystymasis kelia nerimą ir mokslininkams dėl didėjančios anglies dvideginio koncentracijos ore. Įrodyta, kad augalininkystė turi didesnę įtaką jo didėjimui nei gyvulininkystė. B. Markauskas pabrėžė, kad dirbant žemės ūkio srityje prognozuoti kainas ir sąlygas darosi neįmanoma dėl aplinkos veiksnių ir geopolitinės situacijos. Ateityje norima sutrumpinti paramos paraiškų administravimo laiką, šiuo metu jis vėl padidėjo iki 1,5 metų.

Seimo narė R. Baškienė kalbėjo apie naujosios Vyriausybės nusiteikimą daryti daug pertvarkų švietimo srityje, ekonomikos efektyvinimo, valstybės saugumo srityse ir optimizuojant valstybės valdymą.

Susitikime buvo iškelta melioracijos problema – nepakankamas melioracijos įrenginių priežiūros finansavimas. Ministras pripažino, kad absoliučiai visuose susitikimuose su žemdirbiais yra kalbama apie melioracijos problemas. Susitikimui įsibėgėjus B. Markauskas atsakė į žemdirbių klausimus.

„Savivaldybių žinioms“ – 20!

Junkitės ir sekite mus facebook savzinios

Mūsų paskyros lango viršuje šviečiančios vaivorykštės turėtų atgrasyti nuo pagiežos ir blogų naujienų sklaidimo. Nauja Vyriausybė, nauji metai įkvepia naujiems darbams. „Savivaldybių žinių“ feisbuko paskyra – langas pozityvumui.

AKTUALIOS APLINKOS APSAUGOS IR TVARKYMO TEMOS

Telšių rajono meras Petras Kuizinas ir Seimo narys Valentinas Bukauskas Aplinkos ministerijoje susitiko su aplinkos ministru Kęstučiu Navicku (*dešinėje*). Diskutuota aktualiomis aplinkos apsaugos ir tvarkymo temomis. Ministras informuotas apie unikalų Degaičių parką ir jame augančius per 200 skirtingų augalų rūšių. Parkui siekiama suteikti parko statusą ir įtraukti į lankytinų turizmo objektų sąrašą. Vizito metu taip pat kalbėta apie siekį sutvarkyti Biržuvėnų parką, tęsti pradėtus Masčio ežero tvarkymo darbus. Ministras pakviestas apsilankyti Telšiuose ir susipažinti su esama situacija.

DEGAIČIŲ PARKUI REIKALINGAS STATUSAS

Parlamentaras pabrėžė, kad iki šiol parkas neįteisintas, todėl Degaičių seniūnija negali samdyti darbininkų jam prižiūrėti, nėra galimybės dalyvauti projektuose. „Iki parko visa infrastruktūra sutvarkyta. Baigiami tiesiti dviračių ir pėsčiųjų takai. Arti yra magistralinis kelias Palanga–Šiauliai, tačiau išskirtinė augalų imperija iki šiol aplenkiamą turistų, nes apie ją mažai kas žino. Parkas neįtrauktas į Lietuvos lankytinų objektų sąrašą“, – apgailestavo rajono vadovas P. Kuizinas. Ministras pažadėjo pasidomėti, kokia padėtis įteisinant Degaičių parką.

Meras ir Seimo narys informavo ministrą, kad Telšių rajone vis dar nėra sutvarkytas parkas Biržuvėnuose. „Dvaro pastatai rekonstruoti, tinkamai įrengta visa infrastruktūra, Biržuvėnai yra Varnių regioninio parko teritorijoje, tačiau trūksta lėšų objekto tvarkymo projektui baigti. Reikalingas finansavimas“, – kalbėjo parlamentaras.

Telšių rajono meras P. Kuizinas susitikimo metu informavo, kad svarbu baigti Masčio ežero valymo darbus. „Miestas yra tarsi įbridęs į ežerą. Masčio ežero valymo ir aplinkos tvarkymo darbai pradėti 2007 metais, ir juos reikėtų tęstinis. Imamės visų galimų priemonių trūkstamam finansavimui gauti. Du trečdaliai teritorijos sutvarkyta, liko baigti dar vieną dalį“, – pabrėžė meras.

K. Navickas teigė, kad naujiems projektams finansavimas nebus skiriamas, tačiau tęstiniais – planuojama. Ministras ketino pasidomėti galimbe finansuoti tęstinį Masčio ežero sutvarkymo projektą.

REIKALINGA ĮKAINIŲ KONTROLĖ

Kalbai pakrypus apie kainas, V. Bukauskas pažymėjo, kad ypač aktualu ir svarbi atliekų tvarkymo ir įkainių nustatymo tvarka. Pasak parlamentaro, įkainių nustatymas įtraukiamas labiau į politinį, bet ne į ekonominį lau-

ką. Ministras pritarė, kad atsakomybę turėtų prisiimti ir Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (VKEKK).

Įkainius patvirtina savivaldybės taryba. Įkainių nustatymas – nuo rinkimų iki rinkimų. Tai primena politinį, bet ne ekonominį sprendimą. Ministras teigė suprantantis padėties rimtumą, tačiau informavo, kad VKEKK atsisakė peržiūrėti kainas, nes tai esąs savivaldybių reikalas.

„Vien sprendimas versti gyventojus, kovoti“ su savivaldybėmis yra netinkamas. Suprantama, susitarti nėra paprasta, kai vieno regiono atliekų tvarkymo centro dalininkėmis dažniausiai yra kelios savivaldybės. Mano nuomone, bendra tiek šildymo, tiek vandens kaina turėtų būti patvirtinta VKEKK“, – sakė V. Bukauskas.

Išspręsti problemą dėl skirtingose savivaldybėse nustatomų įkainių ministras ketino artimiausiu metu, nes tai įtraukta į priemonių planą. K. Navickas apgailestavo, kad atliekų tvarkymo tvarka sukurta dar 2004 m. ir iki šiol neperžiūrėta iš naujo. „Vienos savivaldybės nori, kad būtų reguliuojami įkainiai, kitos – ne. Yra dešimt regiono atliekų tvarkymo centrų, ir visi skirtingai dirba, žmonių mažėja, ypač rytų Lietuvoje, todėl peržiūrėti tvarką ir ją koreguoti būtina“, – teigė ministras.

Ministras atkreipė dėmesį, kad ir vandenvos projektai kelia problemų. Įrengimai yra, sąlygos nuo gatvėje nutiesto vamzdyno prisijungti prie vandentiekio yra, tačiau gyventojai, tarsi atsisakydami civilizacijos, nesiungia nei vandens, nei nuotekų.

Telšių rajone padėtis panaši. Mero teigimu, Varniuose prie neseniai įrengto vandentiekio prisijungė vos 30 proc. gyventojų.

Aplinkos ministras patikino, kad daugiausia dėmesio ketina skirti komunaliniams reikalams tvarkyti. Be to, jei projektas nebus įgyvendintas, iš valstybės taip pat bus išieškomi iš ES gauti pinigai. „Tai būtų valstybei nepakeliama našta“, – pabrėžė K. Navickas. Pritardamas ministrui Seimo narys teigė, kad turi būti teisiškai reglamentuota, kaip paskatinti gyventojus prisijungti prie bendro vandentiekio.

PRISTATYTA VALSTYBINIŲ MIŠKŲ ŪKIO REFORMA

DANUTĖ POCIUVIENĖ

Panevėžio rajono savivaldybėje vyko diskusija planuojamai valstybinių miškų ūkio valdymo pertvarkai aptarti. Renginyje dalyvavo aplinkos ministras Kęstutis Navickas, Seimo nariai Jonas Jarutis, Povilas Urbšys, Raimundas Martinėlis, Audrys Šimas, Panevėžio apskrities rajonų ir Panevėžio miesto savivaldybių merai ir merų pavaduotojai, apskrities teritorijoje esančių urėdijų urėdai, miškininkai, urėdijų administracijų darbuotojai.

Pristatydamas reformą ministras sakė, kad Vyriausybė pritarė siūlomam 42 urėdijų sujungimo į vieną valstybės įmonę planui. Pasak ministro, miškų ūkio reforma nepakeis esminės nuostatos, kad valstybiniai miškai ir jų tvarkymas liks valstybės rankose.

Ministras aiškino, kad planuojama pertvarka jungia tris – ekonominę, socialinę ir gamtosauginę sritis. Reforma siekiama padidinti ekologinę ir socialinę miškų vertę, miškininkams užtikrinti konkurencingą atlygį už kvalifikuotą darbą, valstybei – solidesnę finansinę grąžą. Regionuose planuojama dabartinių miškų urėdijų pagrindu formuoti planuojamos įmonės teritorinius padalinius, nuo kurių veiklos daugiausia ir priklausys efektyvus ir darnaus miškų ūkio rodikliai.

Savo požiūrį į reformą išdėstė urėdai, miškininkai, kai kurie apskrities rajonų savivaldybių vadovai ministrui negailėjo ir kritikos. K. Navickas atsakė į gausius klausimus, tarp kurių – gamtotvarkos planų vykdymo kontrolės ir rezultatų užtikrinimas, medienos ir medienos ruošos paslau-

gų pirkimų organizavimas, reformos poveikis su miškų ūkio veikla susijusioms įmonėms, medienos ruošos paslaugų pirkimų organizavimas, likusios nenaudojamos urėdijų infrastruktūros likimas, miško kelių priežiūra ir kitos problemos reformuotame miškų ūkyje.

Į klausimą, koks likimas laukia miškininkų, girininkų, eiguolių, miško darbininkų, kokių principu ir kokie žmonės bus atleidžiami, ministras atsakė, kad struktūrinė pertvarka bus vykdoma jungimo principu įkuriant naują juridinį vienetą ir atleidimo lapeliai nebus teikiami. Ministro teigimu, reforma prisidėtų prie regionų plėtos ir socialinės atskirties mažinimo, nes tiesiogiai miškuose dirbančių specialistų skaičius iš esmės nebūtų mažinamas, o iš sutaupyto lėšų būtų galima gerokai padidinti darbuotojų atlyginimus. Dėl reformą įteisinančio įstatymo Seime bus balsuojama šį pavasarį, o sulaukus pritarimo reforma bus pradėta įgyvendinti nuo 2018 m.

Tokį prašymą šalies valdžiai kovo 9 d. pikete prie Seimo išsakė rusniškiai, vildamiesi, kad pagaliau šalies valdžia suras reikalingų lėšų per žiemos ir pavasario potvynius užliejamam 400 metrų vienintelio kelio į Rusnę ruožui sutvarkyti.

VILTIS ATGIMSTA KAS KETVERI METAI

Plakatais, skrajutėmis ir lipdukais apsiginklavę rusniškiai pikete reikalavo įrengti kelio pakėlimą, kuris užtikrintų kasdienį susisiekimą su Šilute ir leistų būti ramiems, kad jiems negresia kurį laiką prarasti galimybę tenkinti kasdienes sveikatos priežiūros, švietimo poreikius, nuvykti į darbą. Dabar, pasak dalyvavusiųjų pikete, per potvynius rusniškiams geriau negimdyti, nemirti ir sunkiai nesirgti. Jų teigimu, yra buvę atvejų, kai kariams su amfibijomis teko vežti gimdyves ar laidotuves kelti. „Gimiau ir gyvenu Rusnėje. Tikiuosi, kad čia liksiu gyventi. Ir man ne tas pats, ar saugiai jaučiasi rusniškiai, – sakė Rusnės seniūnijos seniūnė Dalia Drobniienė. – Žmonės, pavargo nuo pažadų, nes ketverius metus mes gyvename viltimi, kad estakadą turėsime, bet praeina rinkimai, ir vėl pradeda me viską iš naujo. Įvertinę Seimo kadencijų skaičių, mes apskaičiavome, kad estakada mums jau buvo septynis kartus pažadėta.“

Pasak seniūnės, padėti rusniškiams buvo bandyta prieš 36-erius metus. Panaudojant 900 tūkst. rublių tada kelias buvo iškeltas, tikintis, kad jo vanduo nebeužsems. Tačiau, D. Drobniienės žodžiais, buvo padaryta tik viena pralaida ir 1981 m. balandį potvynis per vieną naktį visą pakėlimą nuplovė. „Nuo tų metų mes reguliariai tampame potvynių įkaitais, nes kelias Šilutė–Rusnė kasmet po kelis kartus apsemiamas“, – teigia seniūnė ir pabrėžia, kad tokiomis gamtinėmis sąlygomis Rusnė nepritraukia investuotojų, čia sunkiai kelią skinasi verslas, sunkumų patiria žemės ūkis.

Per užtvindytą kelią rusniškiai keliai tralu. Net į piketą važiuo su nuotykiiais, nes autobuso vairuotojas per užlietą kelią nerizikavo važiuoti. Tad rusniškiai, pasak seniūnės, su visa manta, plakatais kėlėsi iki jų laukiančio transporto. Kasdieniame gyvenime rusniškiams keblumų sukelia ir tai, kad nuolat tenka laiką gaišti eilėse, tralas dirba tik iki 22 val. Naktį, jei reikia medicinos pagalbos ar kilus gaisriui, gali būti prarastas svarbiausias laikas laukiant tralo.

NEPASIDIDŽIAVO...

Į gyva riba paženklintą simbolinę Rusnės salą buvo kviečiami užsukti prie piketuotojų stoviniuojantys Seimo nariai. „Manau, kad prašymai pagaliau pastatyti estakadą, kuri per potvynius Rusnei padėtų išlikti neatsiktai nuo Lietuvos, būdavo pateikiami ir ankstesnių kadencijų Seimui, ankstesnėms Vyriausybėms. Tačiau gal objektyvios, gal ir subjektyvios priežastys sukliudydavo priimti reikiamus sprendimus. Dabartinis premjeras yra ryžtingas žmogus. Seimo pirmininkas – labai supratingas ir jautrus žmogus, neliekantis abejingas tokiems dalykams. Tikiu, kad ledai pajudės“, – „Savivaldybių žinioms“ sakė Seimo narys Alfredas Stasys Nausėda ir pabrėžė, kad jis ir pats yra pasirengęs imtis rimtų žingsnių sprendžiant įsisenėjusią problemą.

Vilčių būti išgirtiems rusniškiams savo apsilankymu suteikė ir Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis. Jis pabrėžė, kad Seimas palaiko rusniškių iniciatyvą.

„Nežinote, kokį pastatyti paminklą valstybės šimtmečiui? Pastatykite tiltą į Rusnę“, – per garsiakalbį politikams rusniškių patarimą perdavė bendruomenės narė Daiva Plikšnienė.

Kadangi kol kas nėra estakados projekto, neaišku, ir kiek lėšų reikės jos statybai. Vienuose viešosios erdvės šaltiniuose teigiama, kad tam reikės 7 mln. eurų, kituose nurodomos didesnės sumos.

ATVAŽIAVO UŽ RUSNIŠKIŲ SURINKTUS PINIGUS

Pikete vardydami savo bėdas rusniškiai nieko nekaltino. „Mūsų žmonės niekur nemini nė vienos pavadės. Nieko nė vienu žodžiu neįžeidinėja. Į piketą mes atvažiavome kaip Lietuvos piliečiai iš Mažosios Lietuvos, iš apsemtos salos, pasakyti, kad mes irgi esame Lietuvos dalis, – sakė seniūnė. – Kelionei į Vilnių buvome pasirengę patys susidėti lėšas, bet visi rusniškiai suaukojo tiek pinigų, kad jų mums užtenka ir dar vienai kelionei į sostinę. Todėl per piketą ir pasakiau, kad nesulaukę teigiamo sprendimo rudenį mes vėl atvažiuosime prie Seimo. Mes esame pasirengę apie save priminti straipsniais, radijo laidomis. Ir tikime, kad būsime išgirti.“

MITINGAS UŽ MUS IR MŪSŲ VAIKUS

Kovo 13 d. Vilniuje, prie Seimo ir V. Kudirkos aikštėje, vyko visuotinis Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“, Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacijos, profsąjungų, M. Čoboto III amžiaus universiteto ir kt. visuomenės narių mitingas. Juo siekta atkreipti dėmesį į pensininkų skurdą, mažas pensijas ir algas, socialinę nelygybę. Pasak Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacijos prezidentės Grasilos Makaravičienės, turinčios 57 metų darbo stažą, šiuo metu šalyje yra 59 600 pensininkų, 62 proc. jų gyvena

žemiau skurdo ribos arba badauja. G. Makaravičienė tikisi, kad Vyriausybė atsigręš į žmogų, padės gyventi oriau ir atkreips dėmesį ne tik į pensininkus, bet ir į jaunus žmones. Mitingas surengtas vadovaujantis LPS Vilniaus Bočių bendrijos konferencijos 2017-02-24 d. rezolucija, palaikant valdančiosios daugumos planuotą socialinės reformos įgyvendinimą. Mitingo dalyviai Vyriausybei įteikė pasiūlymus jos programos įgyvendinimo planui ir Rezoluciją:

1. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu šalies pagyvenusių žmonių socialinio saugumo neužtikrina joks valstybinis institucinis dokumentas, reikalaujame:

1.1. kad būtų rengiamas Nacionalinės gyventojų senėjimo pasekmių įveikimo strategijos veiksmų planas 2017 metams, įvertinant laikmečio socialinę situaciją.

1.2. įsteigti mentorius-patarėjų ¼ etato pareigybę ekspertui pensininkui Seime ir ¼ etato analogišką poziciją Vyriausybės struktūrose. Siekiant išvengti protekcionizmo ir nepotizmo, šį atsakingą darbą patikėti kompetentingiems asmenims, pagrįstai rekomenduotiems LPS Vilniaus Bočių valdybos.

2. Siekti operatyvaus rinkiminės LVŽS esminės pensijų reformos įgyvendinimo konkrečiomis Vyriausybės numatytais ir papildomomis priemonėmis:

2.1. Nedelsiant nutraukti mokėjimus į II pakopos privačius pensijų fondus iš socialinio draudimo ir rinkybės biudžeto; tam tikslui skirti kaupiančiojo asmenines įmokas.

2.2. Vykdamas rinkiminius įsipareigojimus mažinti socialinę atskirtį, padidinti pensijas nuo 2017 m. liepos 1 d.:

2.2.1. 20 eurų suma visiems senatvės pensininkams, nepriklausomai nuo jų gaunamos pensijos dydžio;

2.2.2. išmokėti vienodą 60 eurų sumą visiems pensininkams kaip vienkartinę kompensaciją už nusavintą pensijų lėšas į II pakopos privačius pensijų fondus.

3. Padidinti atlyginimus dirbantiems:

3.1. remiantis tuo, kad Lietuvoje vidutinis darbo apmokėjimas nuo vidutinio darbo apmokėjimo visoje ES atsilieka labiau, negu darbo našumas, Vyriausybei prisiimti atsakomybę parengti kompleksą priemonių, skatinančių darbdavius paspartinti kelti darbo užmokestį ir laipsniškai naikinti atsilikimą.

Lietuvos pensininkų sąjunga „Bočiai“, pirmininkas Petras Ruzgus, LPS Vilniaus „Bočių“ bendrija, pirmininkė Vilija Tūrienė, LPŽA, prezidentė Gracilda Makaravičienė, Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“, pirmininkė Kristina Krupavičienė, M. Čoboto trečiojo amžiaus universitetas, rektorė Zita Žebrauskienė

SŽ inf.

KĄ PAMATĖ „SAVIVALDYBIŲ ŽINIŲ“ FEISBUKO PASKYROJE APŽVALGININKAS

Nuo vasario 16-osios iki kovo 11-osios

Be vieno metų šimtmečio sulaukusi Lietuvos Respublika vasario 16-ąją skaičiavo bendraamžius: 99-mečių senolių šalyje yra 211. Vilniuje gyvenančius 27 pirmosios nepriklausomybės amžininkus pasveikino Vilniaus meras Remigijus Šimašius. Pagerbęs žilą plauką, meras sveikino ir veržlų jaunimą – Nepriklausomybės dieną į antrus metus vykstančias eitynes „Lietuvos valstybės keliu“ suvažiavo tūkstančiai šalies moksleivių. Nešini trispalvėmis, gimnazijų vėliavomis, mušdami būgnus, kartu su mokytojais jie sostinėje aplankė 16 Lietuvos istorinių objektų nuo Šventaragio slėnio iki Rasų kapinių.

Daktaras Jonas Basanavičius, kurio žodžius renginio metu skaitė aktorius Gediminas Storpirštis, kada nors įgaus ne vien balsą, bet ir bronzinį kūną. Sostinės savivaldybė viešo konkurso būdu išrinko meninę idėją paminklui dr. Jonui Basanavičiui. Jos autoriai – Gediminas Antanas Sakalis, Gediminas Piekuras, Algirdas Rasimavičius.

Trispalvėmis plevėsuojanti Vasario 16-oji nuo Nemenčinės aikštės su įspūdingo ilgio tautine vėliava driekėsi link pajūrio, kur nesibaigė, bet įgavo vietinių bruožų. Vasario 18-ąją Palanga tapo stintų ir jų valgytojų susitikimo vieta. Link Palangos nusidriekė ilgos automobilių virtinės – tarsi būtų sezono įkarštis. Centrinė kurorto gatvė ir jos prieigos šurmuliavo labiau nei karštą vasaros savaitgalį, ore tvyrojo kepačių ir verdamų stintų aromatas, gaudė *kermošius*, skambėjo muzika. Neapsieita ir be dr. J. Basanavičiaus – pagrindinė Palangos gatvė turi jo vardą.

Gali būti, kad Palangos stintos kada nors nukeliaus iki Raudonosios jūros. Vasario 17 d. Palangos Gintaro muziejuje pasirašyta dviejų kurortų draugystės ir bendradarbiavimo sutartis – miestais partneriais tapo Palanga ir Izraelio pajūrio kurortas Elatas. Bendradarbiavimo sutartį pasirašė Palangos meras Šarūnas Vaitkus ir Elato meras Meiras Itzhakas Halevi.

Pasiekusi Izraelį, lietuviška stinta bent jau oficialiai turėtų būti įvardyta hebrajų ir arabų kalbomis, nes jos toje šalyje yra valstybinės (20 proc. Izraelio piliečių arabai). O Lietuvos sostinėje užrašai nevalstybine kalba gali būti tik neoficialūs. Vasario mėn. Vilniaus savivaldybės naudai teismas pripažino, kad link Rasų kapinių besileidžiančios Varšuvos gatvės pavadinimo lentelė lenkų kalba yra dekoratyvinė (greta yra ir lietuviškas pavadinimas). Todėl Vyriausybės atstovo Vilniaus apskrityje reikalavimas ją pašalinti yra nepagrįstas. Vilniuje greta oficialių pavadinimų nelietuviškai įvardytos Rusų, Islandijos, Varšuvos, Totorių, Žydų, Vokiečių, Karaimų, Latvių gatvės ir Vašingtono aikštė. Japoniškame sode Kretingoje neišvengta japoniškų rašmenų. Įstatymo pažeidimų tame neišvengta, o štai Japonijos ambasadoriaus Lietuvoje Toyoei Shigeedos dėmesio sulaukta – šiųmetinis jo apsilankymas Kretingos rajono savivaldybėje buvo ne pirmas.

Savivaldybėse lankosi ne vien labai laukiami iškilūs užsienio svečiai. Tarptautinės aplinkybės verčia priimti ir tokius, kuriuos vietinės bendruomenės sutinka prieštarai. Vasario 20 d. socialinės apsaugos ir darbo ministras Linas Kukuraišis pranešė, kad yra parengtas bandomasis projektas, pagal kurį Grakijos, Italijos, Turkijos stovyklose esantys pabėgėliai iš Artimųjų Rytų gali būti perkelti tiesiogiai į kai kurias Lietuvos savivaldybes – tas, kurios pasirengusios juos priimti. Nuo balandžio mėn. pabėgėliai keliautų, tikėtina, daugiausia į didžiųjų miestų (įskaitant Alytų) savivaldybes – aplenkiant tarpinę stotelę Rukloje. Pasak ministro, iki kovo pabaigos savivaldybių sąrašą turėtų pateikti nevyriausybinių organizacijų, įvertinusios, kaip savivaldybės yra tam pasirengusios (ar turi reikiamą infrastruktūrą, būstų nuomos pasiūlą, ar turi ryšių su darbdaviais, kurie norėtų įdarbinti pabėgėlius). Pabėgėlių apgyvendinimo išlaidos, pašalpos, kalbos mokymai, ugdymo, psichologinės pagalbos ir visos kitos priemonės finansuojamos tik ES lėšomis. Vasario pabaigoje šalies savivaldybėse gyveno 18 žmonių, perkeltų iš Graikijos: Vilniuje – 11 žmonių, Kaune – penki, Jonavoje ir Kėdainiuose – po vieną žmogų.

Dar 2015-ųjų rugsėjį Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos paklaustos dėl pabėgėlių priėmimo, teigiamai atsakė Akmenės, Kauno, Kelmės, Klaipėdos, Pakruojo, Raseinių, Šiaulių, Skuodo rajonų ir Birštono, Šiaulių, Alytaus miestų savivaldybės. Teigiamas požiūris dar nereikia teigiamų sprendimų. Vasario 20 d. Alytaus meras Vytautas Grigaravičius pareiškė: „Mes gavome paklausimą iš pabėgėlių centro, ar turime galimybės priklausti pabėgėlius, jeigu atsirastų tokia būtinybė. Tai mes dar kartą patikrinome tai, ką turime, ir parašėme atsakymą, kad neturime šiandien tinkamų sąlygų juos priimti.“

Savos sienos mielesnės – nenuostabu, kad savivaldybės pirmiausia rūpinasi savais mūrais. Vasario pabaigoje Vilniaus meras Remigijus Šimašius kreipėsi į Aplinkos ministeriją dėl sostinei skiriamo itin mažo finansavimo daugiabučiams atnaujinti. Prašoma persikirstyti paraiškų skaičių ir vietoj finansuojamų vos 19 daugiabučių skirti lėšų visiems 33 namams atnaujinti, kuriems savivaldybė jau yra parengusi paraiškas. Iš viso Vilniuje yra apie 6900 daugiabučių namų, bent pusę jų reikia atnaujinti, todėl labai svarbu, kad įsibėgėjęs procesas nebūtų stabdomas. Mero teigimu, jeigu finansavimas būtų skiriamas proporcingai gyventojų skaičiui, sostinėje būtų galima kasmet atnaujinti bent po 100 daugiabučių.

Artėjant šildymo sezono pabaigai ir esant palankiems orams Kovo 11-ąją buvo ištrauktos mėnesį pailsėjęsios trispalvės. Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną jomis pasipuošė savivaldybių renginiai, eitynės. Šįkart su 200 m ilgio trispalve Lietuvą nustebino Šiauliai.

Parengė Valius Imbrasas

Junkitės ir sekite mus facebook savzinios

PIRMĄ KARTĄ NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENĄ MINĖJO **KETURIŲ RYTŲ LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ATSTOVAI**

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ DVARE

Lietuvos nepriklausomybės diena neįprastai paminėta Paliesiaus dvare (Mielagėnų sen., Ignalinos r.). Čia kovo 11 d. vyko jaunųjų atlikėjų ir klasikinės muzikos koncertai. Pirmą kartą kartu šventė keturių Rytų Lietuvos savivaldybių – Ignalinos, Švenčionių, Zarasų ir Visagino atstovai. Oficiali renginio „Pasaulis Lietuvoje“ dalis pradėta lygiai vidurdienį vėliavos pakėlimu. Šventės pradžią paskelbė Ignalinos rajono meras Henrikas Šiaudinis. Jis padėkojo dvaro savininkams broliams Mariui ir Juliiui Ptašekams už jų gražius darbus prikeliant dvarą ir kuriant čia viso Rytų regiono kultūros židinį.

Dvaro svečiai pavaišinti pasieniečių virta koše. Restauratorius Petras Kanevičius norintiesiems mielai parodė dvaro erdves, pasakojo apie jo atstatymą ir prasmingą kultūrinę veiklą, kurioje ypač daug dėmesio skiriama vaikams ir jaunimui. Šventėje dalyvavo Ignalinos kraštiečių klubo nariai ir tuo metu Lietuvoje viešėję Ignalinos savivaldybės bendradarbiavimo partneriai iš Baltarusijos Breslaujos miesto.

Muzikinių renginių maratonas prasidėjo dar ankstyvą rytą jaunųjų pianistų festivaliu-konkursu, kuriame dalyvavo Ignalinos, Švenčionių, Visagino ir Zarasų meno ir muzikos mokyklų jaunieji atlikėjai. Po oficialiosios renginio dalies visi pakviesti į pagrindinį koncertą. Jo vedėjas muzikas Gediminas Dalinkevičius perskaitė Seimo pirmininko Viktoro Pranskiečio sveikinimą. „Pirmą kartą Paliesiaus dvare susirinkusiems kartu Ignalinos, Švenčionių, Zarasų ir Visagino savivaldybių žmonėms linkiu patirti nepakartojamą savasties ir bendrystės jausmą, kurį gali dovanoti tik nepriklausoma šalis“, – rašoma sveikinime.

Šventiniame koncerte pasirodė ir keturias savivaldybes pristatė geriausi jaunieji muzikantai, etnografiniai šokių ir dainų ansambliai. Skambėjo ir lietuviškos, ir ukrainietiškos dainos. Kartu su jaunimu koncertavo ukrainiečių ansamblis „Kalyna“ iš Visagino. Išraiškingai apie Tverėčiaus kraštą pasakojo Didžiasalio „Ryto“ gimnazijos etnografinis ansamblis – priminė istoriją, žymiausias žmones ir pagerbė tarmę. Buvo sudainuota dainų karalienės Kristinos Skrebutėnienės daina, o pasakorius Algirdas Pauliukėnas visus nudžiugino tarmišku pasakojimu.

Kaip pati ryškiausia žvaigždutė pristatyta Ignalinos Miko Petrausko muzikos mokyklos 7 klasės mokinė, festivalio-konkurso laureatė Monika Sapiekaitė. Ji yra nacionalinio Balio Dvariono pianistų ir stygininkų konkurso, respublikinio Jono Urbos ir tarptautinio Viktoro Radovičiaus jaunųjų stygininkų konkurso laureatė. Fortepijonu

Dvaro arklidės paverstos modernia koncertų sale

Monikai pritarė mokyklos direktorė Birutė Paukštienė. Po ypač šiltai audringais plojimais sutikto pasirodymo buvo pranešta džiugi žinia – šventės globėjas europarlamentaras Bronis Ropė Monikai ir jos mokytojai Virginijai Stuglienei dovanojo kelionę į Briuselį.

Nuostabią dovana visiems tapo mergaičių choro „Liepaitės“ koncertas ir žymaus pianisto, konkurso pirmininko Povilo Jaramino atliekami kūriniai. Vakare žiūrovai mėgavosi puikių profesionalių atlikėjų Aleksandro Rammo (violončelė) ir Dariaus Mažinto (fortepijonas) koncertu „Beethoveno sonatos violončelai“. Kaip sakė G. Dalinkevičius, reikia tikėtis, kad toks Kovo 11-osios šventimas taps tradicija ir kitais metais dvaras sulauks dar daugiau svečių. „Pasaulis gali ateiti čia, kur sklaidžiasi ir žydi talentai, kur skamba pati geriausia muzika“, – sakė jis.

PALIESIAUS DVARAS

Netoli Baltarusijos sienos esantis Paliesiaus dvaro ansamblis suformuotas XVIII a. pab.–XIX a. pr. Nuo 1736 m. dvaras priklausė Livonijos valdžios pareigūnų Kublickių šeimai. Po XIX a. sukilimų dvaro šeimininkai keitėsi, dalis dvaro žemių buvo padalytos į sklypus ir parduotos valstiečiams. 1921 m. dvaro savininku tapo Romualdas Brzezinskis, tačiau prieš Antrąjį pasaulinį karą šiai Lietuvos daliai patekus į Baltarusijos teritoriją, dvaras buvo nacionalizuotas. Karui pasibaigus dvaro pastatus perėmė kolūkis. Taip turtas buvo išgrobstytas, o dvarui priklausę pastatai apgriauti. Dvaro rūmų baigtį nulėmė vietiniai gyventojai, plyta po plytos išnešioję pastato sienas.

„Įsigyti ir įlįsti į dvarą nebuvo sunku, galvos skausmu virto, kaip iš padėties išsisukti“, – pasiteiravus apie tai, kaip ryžosi gaivinti dvarą, nusijuokia Marius Ptašekas, o jo brolis biomedicinos daktaras Julius pasidžiaugia, kad pirmiausia ieškant galimybių kuo daugiau duoti žmogui, nesivaikant pelnų, prasideda ir investicijų grąža. Nors nemaža dalis darbų atlikta pasinaudojant ES parama, bet nemažai investavo ir patys dvaro savininkai.

Šiuo metu iš senųjų dvaro pastatų restauruotas buvęs dvaro prižiūrėtojo namas, dvaro teritorijoje išlikusių pamatų vietoje atkurtas ūkinis pastatas, kuriame įrengta kepyklėlė, naujam gyvenimui prikelta dviejų aukštų dvaro ledainė, atkurti pasivaikščiojimo takai. Prie šiaurinio įvažiavimo į dvarą pastatytas medinis administracinis-terapinis korpusas, kuriame įsikūrusi Paliesiaus fizinio krūvio terapijos klinika. Pacientams, turintiems antsvorį, padidėjusį kraujospūdį, sergantiems cukriniu diabetu, besiskundžiantiems nugaros, raumenų ar sąnarių skausmais, patiriantiems nuolatinį stresą ar jaučiantiems lėtinį nuovargį, klinika siūlo individualius sprendimus.

Buvę tvarto mūrai pritaikyti renginių salei, kurioje jau antri metai koncertuoja žymūs Lietuvos ir užsienio atlikėjai.

Restauratorius P. Kanevičius, pakvietęs susipažinti su dvaro erdvėmis, pabrėžė, kad pastatas naudojamas ne tik koncertams, bet ir parodomis

Kovo 11-ąją Paliesiaus dvare kaip ryškiausia žvaigždutė pristatyta Ignalinos Miko Petrausko muzikos mokyklos 7 klasės mokinė Monika Sapiegaite (viduryje), šalia jos – šventinį koncertą vedęs muzikas G. Dalinkevičius

KOKIE BUS METAI IKI ŠIMTMEČIO?

ANTANAS ANSKAITIS

Eina paskutiniai metai iki visiems įsimintinos datos – Valstybės atkūrimo šimtmečio. Gražus ir prasmingas šis laikas, kviečiantis į darbus, skatinantis aktyviai dalyvauti šiai progai skirtuose renginiuose, raginantis mąstyti apie šalies ateitį.

Valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo programoje numatyta kelios dešimtys įvairiausių projektų. Kaip įprasta, kulminacija turėtų tapti respublikinė Dainų šventė. Vis dar tikimasi pastatyti paminklus Vyčiui, Jonui Basanavičiui, broliams Vileišiams. Aukštaitijos, Dzūkijos, Suvalkijos, Mažosios Lietuvos, Žemaitijos regionuose planuojama organizuoti vienybės dienas. Žadama surengti nacionalinį seniūnijų konkursą „Valstybę kuriame visi“, taip pat pilietines akcijas „Lietuva kviečia“, „Sugrįžk į Lietuvos gimtadienį“. O šalies prezidentė savo ruožtu ragina jungtis į pilietinę akciją „Vasario 16-ąją švęsk linksmai ir išradingai“. Atrodo, gražiausiai į šį kvietimą jau atsiliepė per nacionalinę televiziją vykstantis bendruomenių turnyras „Lietuvos patriotai“.

Jei visi suplanuoti renginiai būtų įgyvendinti, mūsų šalis tikriausiai paskęstų kūrybinio entuziazmo ir džiaugsmo bangose.

Tačiau kirba mintis, kad tas žodinis patriotizmas, perpintas šou elementų, švelniai tariant, menkai atspindi tikrą gyvenimą, ignoruoja nelengvą mūsų kasdienybę. Kas iš to, kad šventės švęsime, pasak prezidentės, linksmai ir išradingai, jei mūsų gyventojai masiškai bėga iš savo šalies. Pernai užsienius išskrido apie 35 tūkst. mūsų piliečių, o šiemet vien per pirmą mėnesį lagaminus susikrovė dar 7 tūkstančiai. Motiną tėvynę vieni palieka, pasak himno autoriaus, dėl „trupinio aukso, gardaus valgio šaukšto“, kiti negalėdami pakęsti verslininkų grubumo ar valdininkų abejingumo, tretį sprunka pajutę karštingųjų galvų sėjama baimę dėl Rusijos manevrų ir galimos agresijos per patį bulviakasį ar būsiančio dar nepastatytos Astravo atominės elektrinės spogimo.

Šiandien politikams nepakanka vien dejuoti dėl nevaldomo emigracijos srauto. Pilietinėmis akcijomis turėtų būti siekiama konkretaus tikslo, visų pirma bandyti atkurti bent PUSIAUSVYRĄ, tai yra imtis darbų, kad paliekančių mūsų šalį piliečių skaičius neviršytų sugrįžtančiųjų skaičiaus. Du svarbiausi veiksniai lemia žmonių apsisprendimą likti gimtinėje: galimybė rasti padorų užsiėmimą ir perspektyva apsirūpinti nuosavu būstu. Apie darbo vietų steigimą, ypač regionuose, įvairiuose forumuose daug diskutuojama, tik kol kas mažai daroma.

Daugiau kaip 12 tūkst. vargingai gyvenančių šeimų, o tai apie 40 tūkst. mūsų žmonių, laukia socialinio būsto. Per pastaruosius trejus metus savivaldybės pastatė ar nupirko tik apie 900 būstų. Vilniuje kai kurie žmonės eilėje laukia nuo 1992 metų, tai yra ilgą ketvirtį šimtmečio. O savivaldybė, Valstybės kontrolės duomenimis, 400 tūkst. valstybės biudžeto eurų, skirtų socialinio būsto plėtrai, panaudojo kitiems tikslams. Akis badantis socialinio nejuatumo pavyzdys.

Pasitinkant valstybės jubiliejų reikėtų dirbti, o ne žodžiais padėti sunkiai gyvenančioms šeimoms, pradėti ambicingą programą „Kasmet pastatyti po tūkstantį socialinių būstų“. Šešiasdešimčiai sa-

vivaldybių tai nėra daug. Šiemet klaipėdiečiai, pasinaudodami ES parama, planuoja pastatyti du daugiabučius namus socialinio būsto laukiančioms šeimoms ir dešimtadaliu sutrumpinti eilę. Šis pavyzdys ryžtingiau veikti turėtų paskatinti ir kitų miestų savivaldybes, verslininkus. Pagaliau reikalinga valstybės programa kurti socialinio būsto fondą jaunimui. Sakykim, pradėjęs Lietuvoje dirbti, po metų gauni buto raktus, po penkerių darbo metų įgyji teisę lengvatinėmis sąlygomis būstą nusipirkti. Skeptikai sakys, o iš kokių lėšų tas fantazijas įgyvendinti? Neseniai Vyriausybė padidino akcizus tabako gaminiams ir alkoholiniams gėrimams. Teigiama, kad bus surinkta apie 1,3 milijardo eurų. Trečdalį šios sumos skirkime socialinio būsto plėtrai, ir ledai pajudės, ir socialinio teisingumo viltis atgims. Tik ar atsiras politinė valia?

Vertėtų organizuoti pilietinę akciją „Lietuvos šimtmečiui – šimtą valandų kilnių darbų“. Akcijos dalyviai galėtų padėti seniems žmonėms įdirbti sodybų sklypelius, tvarkyti miestų ir gyvenviečių aplinką, talkinti globojant ligonius ir t. t. Būtų gražu, kad asmenys, dalyvavę akcijoje, gautų merų pasirašytus pažymėjimus – oficialų žmogaus visuomeninio aktyvumo liudijimą.

Valstiečių ir žaliųjų sąjungos lyderio idėja pasiūti 150 tūkst. tautinių drabužių vaikams – gražus, bet brangus sumanymas. Ar jaunimas labai norės tų stiliuotų kostiumų, kur juos dės po poros metų, kai išaugs? Gal derėtų prisiminti Lietuvos nepriklausomybės dvidešimtmečio minėjimo 1938 m. patirtį. Tada Švietimo ministerijos užsakymu poetas ir dramaturgas Kazys Binkis parašė knygėlę „Naujoji Lietuva“, kurią su prasmingu užrašu ir ministro parašu gavo visi tais metais mokyklas baigę mokiniai. Būsimieji šimtmečio abiturientai ir absolventai tikrai džiaugtųsi turėdami panašią atminimo dovaną.

Lietuvos vardo tūkstantmečio ir Lietuvos nepriklausomybės šimtmečio proga leidžiama monografijų serija „Lietuvos valsčiai“. Iki šiol išėjo 32 monografijos. Savivaldybėms aktyviai parėmus, rokiškėnai, širvintų ir Šakių rajonų entuziastai jau išleido po 2–3 valsčių monografijas. Tačiau pradžioje buvęs pakilimas išblėso, nes prasidėjus krizei Spaudos rėmimo fondas nustojo finansiškai remti monografijų leidimą, savivaldybės irgi vengia skirti lėšų. Iki šiol nė vienos monografijos neišleido istorija ir dabartimi itin turtingas Vilkaviškio rajonas. Sakykim, jubiliejiniiais metais būtų ypač prasminga turėti monografiją apie Pilviškių kraštą, kuriame gimė Lietuvos himno autorius Vincas Kudirka, kur kelerius metus gyveno Lietuvos prezidentas Kazys Grinius, kur ėjo takai į miestelio pašonėje buvusio varpininkų, kultūros veikėjų ir garsių diplomatų Lozorių sodybą.

Tikėkimės, kad minint valstybės jubiliejų kilnus darbas įamžinti savo rajono, seniūnijos, buvusio valsčiaus istoriją, užrašyti žmonių atsiminimus, papasakoti apie savanorių, partizanų žygius, pagrindžio veikėjų darbus vėl pagyvės.

Mečislovo Ščepavičiaus pieš.